

Nr 242.

Av herr **Åman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av hushållningssällskapen m. m.

I proposition nr 76 till 1947 års riksdag angående omorganisation av hushållningssällskapen m. m. har Kungl. Maj:t bland annat föreslagit, att de hos hushållningssällskapen anställda jordbruksinstruktörerna skola åtnjuta lön enligt lönegrad 10 i löneplan A. De av riksdagen år 1944 godkända huvudgrunderna för hushållningssällskapens organisation och verksamhet innehöller även ett preliminärt bedömande rörande befattningshavarnas löneplacering. För jordbruksinstruktörernas del räknades därvid med en grundlön av 3 600 kronor och en slutlön av 4 800 kronor plus rörligt tillägg och kristillägg. Av lantbruksstyrelsens utredning år 1946 framgår att begyn-nelseavlöningen närmast motsvaras av lönegraderna A 9—10 och slutav-löningen av lönegraderna A 11—12. Till grund för denna jämförelse mellan de tidigare preliminärt antagna lönebeloppen och lönegraderna ligger emellertid lantbruksstyrelsens antagande att ortsgrupp E är medeldyrorts-grupp för hushållningssällskapens befattningshavare. Så är dock icke fallet för jordbruksinstruktörernas del. Dessa äro nämligen i många fall stationerade på lägre dyrorter och till följd härav är medeldyrortsgruppen ortsgrupp C. De tidigare angivna preliminära lönebeloppen motsvaras därför icke av lönegraderna 9—12 utan av lönegraderna 11—16. I remissyttranden ha lantbruksstyrelsen och allmänna lönenämnden föreslagit löne-grad A 12, statskontoret lönegrad A 10 och Sveriges allmänna lantbruks-tjänstemannaförbund lönegrad A 15. Hushållningssällskapens förvaltnings-utskott ha i den mån deras yttranden i denna speciella fråga redovisats i propositionen föreslagit lönegraderna A 13, A 14 och A 15. Departements-chefen föreslår lönegrad A 10. Lantbruksstyrelsen har ansett att jordbruks-instruktör borde erhålla samma löneställning som läns-skogvaktare, vilka äro placerade i lönegrad A 12. Departementschefen motiverar sitt förslag med att nu berörda befattningar »icke synas kunna helt jämföras i fråga om det med dem förenade ansvaret».

En jämförelse mellan å ena sidan de löner, som under år 1946 utgått till vissa hushållningssällskapens befattningshavare, och å andra sidan de löner, som föreslagits i propositionen, giver följande resultat:

Begynnelselöner								
Hushållnings- sällskapens befattningshavare	Totallön för år 1946		Kungl. Maj:s proposition 1947 om löner beräknade efter dyrortsgrupp E			Skillnad jämförd med 1946 års löner		
	Ej dyrorts- grupperad		Lönegrad	Grundlön	Tillägg	Summa	Kronor	%
Sekreterare	12 000		28	10 110	3 134	13 244	+ 1 244	+ 10,4
Jordbrukskonsulent ..	8 800		23	7 650	2 371	10 021	+ 1 121	+ 12,8
Husdjurskonsulent ..	8 800		23	7 650	2 371	10 021	+ 1 121	+ 12,8
Trädgårdskonsulent ..	7 500		23	7 650	2 371	10 021	+ 2 571	+ 30,1
Jordbruksinstruktör .. (Vandringsrättare)	4 500		10	3 681	1 141	4 822	+ 322	+ 7,2
Slutlöner								
Sekreterare	13 500		28	11 595	3 594	15 189	+ 1 689	+ 12,5
Jordbrukskonsulent ..	10 300		23	9 120	2 827	11 947	+ 1 647	+ 16,0
Husdjurskonsulent ..	10 300		23	9 120	2 827	11 947	+ 1 647	+ 16,0
Trädgårdskonsulent ..	9 000		23	9 120	2 827	11 947	+ 2 947	+ 32,7
Jordbruksinstruktör .. (Vandringsrättare)	5 700		10	4 446	1 378	5 824	+ 124	+ 2,2

I ovanstående sammanställning har räknats med att ortsgroup E är medeldyrortsgrupp. För jordbruksinstruktörernas del utgöres emellertid, som ovan nämnts, medeldyrortsgruppen av ortsgroup C. Detta får till följd att enligt propositionen begynnelselönen för jordbruksinstruktörer blir 24 kronor och slutlönen 285 kronor lägre per år än de under år 1946 utgående lönerna.

Av vad som framgår av propositionen skola befattningarna för hushållningssällskapens tjänstemän omplaceras till den av 1946 års riksdag antagna löneplan 1. Detta innebär visserligen, att de utgående lönebeloppen öka, men motionärerna anse i likhet med departementschefen det lämpligast att anknyta till det nuvarande civila avlöningsreglementets löneplan A för att underlätta jämförelser. De löneökningar, som komma hushållningssällskapens befattningshavare till del genom deras inplacering i den nya löneplan 1, innebära ju endast, att de i likhet med statstjänstmännen erhålla den allmänna löneflyftning, som ansetts motiverad av levnadskostnadernas stegring och av den konstaterade mindre spännvidden mellan de lägre och högre dyrorterna.

Den här intagna sammanställningen visar, att jordbruksinstruktörerna föreslagits erhålla en proportionsvis mycket lägre löneökning än vissa andra grupper av tjänstemän vid hushållningssällskapen. Utgår man från medeldyrortsgrupp D, blir det till och med en relativ sänkning av de löner, som utgått under år 1946, om man nämligen bortser från den del i den allmänna löneflyftningen, som erhålles genom inplacering i löneplan 1. Statskontoret har föreslagit lägre lönegradsplaceringar även för andra grupper, men endast i vad det gäller jordbruksinstruktörerna har departementschefen för sin del anslutit sig till statskontorets mening. De, som äga kän-

nedom om jordbruksinstruktörernas arbete, kunna ej dela departementschefens uttalande, att dessa tjänstemän i fråga om ansvar icke kunna jämföras med länsskogvaktare. Jordbruksinstruktörerna äro i sitt arbete underställda jordbrukskonsulenterna. Länsskogvaktarna äro underställda dels förste länsskogvaktare, dels länsjägmästare. Såsom fältarbetande tjänstemän är resultatet av jordbruksinstruktörernas arbete i allra högsta grad beroende på dessa tjänstemäns ansvarskänsla och omdömesförmåga.

Departementschefen har i en annan till riksdagen avlåten proposition framlagt förslag till riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken. Det intensifierade arbetet med jordbrukets driftsrationalisering, som bland annat innebär en ökad försöksverksamhet till växtodlingens fortsatta utveckling, kommer säkerligen i hög grad att åvila jordbruksinstruktörerna. Här ingå sortförsök, gödslingsförsök, jordbearbetningsförsök, ogräsbekämpningsförsök och liknande åtgärder. Även fältarbetet med markartering och växtskyddsåtgärder av olika slag torde komma att utföras av dessa tjänstemän. I hela detta viktiga arbete åligger det till stor del jordbruksinstruktörerna att handhava det praktiska genomförandet ute hos de enskilda jordbrukarna av det driftsrationaliseringsarbete, som kommer att åvila hushållningssällskapen. Jordbruksinstruktörerna bliva sålunda i regel de tjänstemän, som i sista hand ha att i direkt kontakt och samråd med jordbrukarna söka genomföra de förbättringsåtgärder, som i varje enskilt fall kunna anses lämpliga. Att detta arbete är förenat med ett stort ansvar måste ligga i öppen dag.

De löner, som nu komma att fastställas för hushållningssällskapens tjänstemän, torde komma att bli normgivande för tjänstemännen inom de blivande lantbruksnämnderna. Vid genomförande av denna senare organisation torde det komma att bliva brist på agronomiskt utbildat folk. Detta torde komma att få till följd att vissa arbetsuppgifter av mera krävande natur komma att åläggas jordbruksinstruktörerna. Men även oavsett detta torde jordbruksinstruktörernas arbetsuppgifter, som härovan framhållits, bliva så pass krävande att en högre löneställning än den föreslagna är starkt motiverad. Detta kommer också att bli avgörande för huruvida duktigt och kunnigt folk i framtiden skall söka sig till den banan.

En annan omständighet, som man också bör taga hänsyn till vid avvägning av löneställningen för dessa tjänstemän, är att jordbruksinstruktörstjänsterna måste betraktas som sluttjänster och även ur den synpunkten motivera en något högre löneställning.

Med anledning av vad här ovan framhållits få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 76 måtte besluta, att jordbruksinstruktörerna vid hus-hållningssällskapen skola placeras i lönegrad motsvarande lägst A 12 i nuvarande civila avlöningsreglemente.

Stockholm den 18 mars 1947.

Valter Åman. Ruben Wagnsson. Alfred Andersson.

Erik Arrhén. Jones Erik Andersson. Axel Löfvander.

Gustav Hallagård. Justus Lindgren. Torsten Isaksson.

Gust. Sundelin. B. A. Nilsson.